

11

$$f(x) = \frac{x+1}{x-3}$$

(a) Funktionen är ej definierad för $x=3$.

$f(x) \rightarrow +\infty$ om $x \rightarrow 3$ från höger, $f(x) \rightarrow -\infty$ om $x \rightarrow 3$ från vänster

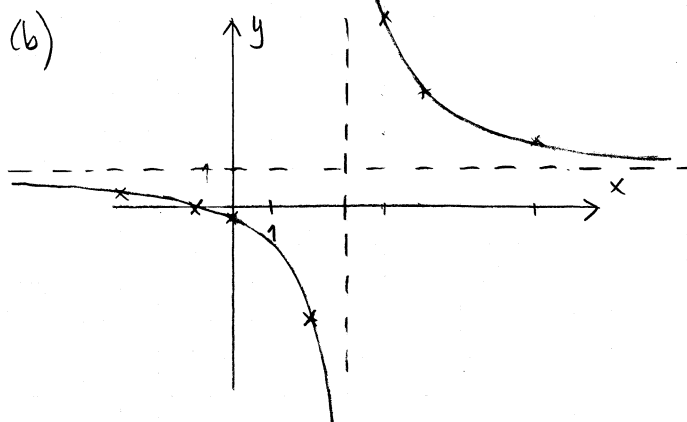
Då är $x=3$ en vertikal asymptot till grafen till funktionen f

Undersök vad som händer med $f(x)$ då $x \rightarrow \pm\infty$

$$f(x) = \frac{x+1}{x-3} = \frac{1 + \frac{1}{x}}{1 - \frac{3}{x}} \rightarrow 1 \text{ då } x \rightarrow \pm\infty$$

Alltså är $y=1$ en horisontell asymptot till grafen till funktionen f

Svar: $x=3, y=1$

x	$y = f(x)$
0	$-\frac{1}{3}$
2	-3
-3	$\frac{1}{3}$
4	5
5	3
8	$\frac{9}{5}$
-1	0

(c) Lös olikheten

$$\underbrace{\left| \frac{x+1}{x-3} \right|}_{y_1} > \underbrace{3}_{y_2} \quad (1)$$

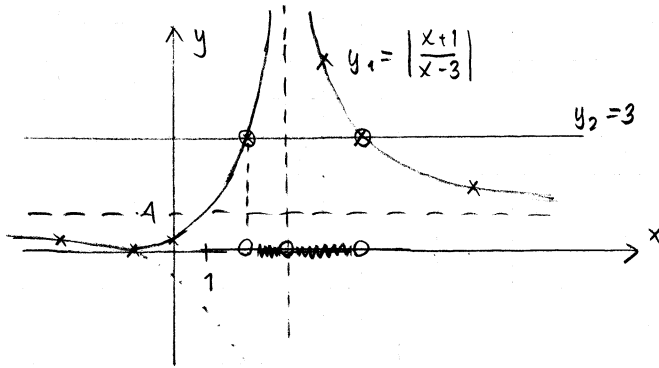
Rita graferna till $y_1 = \left| \frac{x+1}{x-3} \right|$ och $y_2 = 3$.

11

(forts)

Gratan till $y_1 = \left| \frac{x+1}{x-3} \right|$ får vi genom att först rita grafen till $f(x) = \frac{x+1}{x-3}$

(redan gjort i uppgift (b) ovan), och sedan spegla alla delar som ligger under x-axeln i x-axeln. Så här:

Skärningspunkter? Sätt $\left| \frac{x+1}{x-3} \right| = 3$ (*)

$$|x| = \begin{cases} +x, & x \geq 0 \\ -x, & x < 0 \end{cases}$$

Fall 1: För $-1 < x < 3$ är $\frac{x+1}{x-3} < 0$ och då är $\left| \frac{x+1}{x-3} \right| = -\frac{x+1}{x-3}$

Ekv (*) blir då

$$-\frac{x+1}{x-3} = 3$$

$$x+1 = -3x+9$$

$$4x = 8$$

$$x = 2$$

Fall 2 För $x > 3$ är $\frac{x+1}{x-3} > 0$ och då är $\left| \frac{x+1}{x-3} \right| = \frac{x+1}{x-3}$

Ekv (*) blir då

$$\frac{x+1}{x-3} = 3$$

$$x+1 = 3x-9$$

$$2x = 10$$

$$x = 5$$

Nu ser vi med hjälp av figuren att olikheten (*) har lösningen

$$2 < x < 3 \text{ eller } 3 < x < 5$$

Svar: $2 < x < 3$ eller $3 < x < 5$